

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Att.: sum@sum.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
SINL@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 15/00073-3

**HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG OM LOV OM
ÆNDRING AF LOV OM AUTORISATION AF
SUNDHEDSPERSONER OG OM SUNDHEDSFAGLIG
VIRKSOMHED (FORBUD MOD KONSTRUKTION AF
KUNSTIG HYMEN ("JOMFRUHINDE"))**

10. DECEMBER 2018

Sundheds- og Ældreministeriet har ved e-mail af 6. november 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag om lov om ændring af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed (regulering af nåleakupunktur på brystkassen og forbud mod konstruktion af kunstig hymen ("jomfruhinde")).

Instituttet har følgende bemærkninger til udkastet.

UDKASTETS INDHOLD

Det fremgår af udkastet, at der efter § 79 i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, indsættes et nyt § 79 b, hvoraf det fremgår, at den, der konstruerer kunstig hymen for skedeindgangen af andre end medicinske årsager, jf. i § 72 a, straffes med bøde.

Det fremgår af afsnit 2.2.3. i de almindelige bemærkninger, at forbuddet skal gælde på offentlige såvel som private sygehuse og klinikker.

MENNESKERETTEN

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 8 beskytter retten til respekt for privatliv og familieliv. Det fremgår af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, at privatlivsbegrebet skal forstås bredt.¹ Det følger således af dommen Pretty mod UK, at retten til selvbestemmelse og retten til personlig

---

¹ Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Bensaid mod UK, dom af 6. februar 2011, præmis 47.

autonomi er en vigtig rettighed, og at begrænsninger i denne rettighed skal kunne retfærdiggøres.² Det bemærkes endvidere, at forbuddet mod at konstruere en hymen er et forbud mod, at sundhedsfagligt personale udfører et indgreb. Der er ikke tale om, at kvinder forbydes at udføre noget på sig selv eller at iklæde sig bestemte beklædningsgenstande.

INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

Det fremgår af afsnit 2.2.2. om Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser, at idéen om hymen som en "jomfruhinde", der dækker skedeindgangen og springer ved første vaginale samleje, er en kulturelt skabt myte. For mange kvinder vil hymen hverken briste eller bløde ved første samleje.

Instituttet anerkender ministeriets overvejelse om, at der er tale om en kulturelt skabt myte. Instituttet værdsætter desuden ministeriet og regeringens initiativer om, at undervisningen af fagfolk og ændring af seksualundervisning af unge bidrager til at mane denne myte til jorden. Instituttet anbefaler, at der i lovudkastet mere præcist redegøres for omfanget af disse vigtige initiativer.

Instituttet bemærker endvidere, at forbuddet mod konstruktion af kunstig hymen, kan tjene det anerkendelsesværdige formål at beskytte kvinder mod social kontrol fra deres omgivelser.

I afsnit 2.2.2. i lovudkastet om Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser fremgår det, at Sundhedsstyrelsen har oplyst, at konstruktion af kunstig hymen er et mindre kirurgisk indgreb, og at komplikationer må antages at være sjældne, men kan bestå i blødning, infektion og smertefuld ardannelse. Ligesom det fremgår, at konstruktion af kunstig hymen ikke er udbredt i praksis. Endvidere oplyser Styrelsen for Patientsikkerhed, at der ikke er sager eller oplysninger, der indikerer, at der i Danmark udføres disse indgreb på offentlige sygehuse eller private klinikker.

Sundheds- og Ældreministeriet begrundet dermed alene lovudkastets forbud med, at der findes privatklinikker, som tilbyder at udføre indgrebet "rekonstruktion af jomfruhinden", samt at ministeriet ikke ønsker, at der udføres kirurgiske indgreb, der medfører og fastholder en fejlagtig opfattelse af kvinders anatomi.

---

² Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Pretty mod UK, dom af 29. april 2002, præmis 61.

I den forbindelse bør ministeriet være opmærksom på, at konstruktionen af en kunstig hymen ("jomfruhinde") som et mindre kirurgisk indgreb må kunne sidestilles med en lang række andre lovlige skønhedskirurgiske indgreb (brystforstørrende operationer, fedtsugning og ansigtsløft m.m.), som kan være relateret til bestemte kulturelt betingede forventninger til kvinders kroppe.

På baggrund af princippet om tilbageholdenhed med at begrænse kvinders selvbestemmelse og manglen på viden om omfanget af disse indgreb, anbefaler instituttet, at det overvejes at fastsætte en aldersgrænse, således at det kun er kirurgiske indgreb på unge kvinder, som vil omfattes af forbuddet, idet det må antages, at unge kvinder er i en særlig risiko for at blive udsat for vidtgående pres til at få udført et sådant indgreb.

- Instituttet anbefaler, at der i lovudkastet mere præcist redegøres for, hvorledes omfanget af undervisningen af fagfolk og ændring af seksualundervisning af unge, vil bidrage til at mane denne myte til jorden.
- Instituttet anbefaler endvidere, at det bør overvejes at fastsætte en aldersgrænse, således at det kun er kirurgiske indgreb på unge kvinder, som vil omfattes af forbuddet.

Det henvises til ministeriets sagsnr.: 1802690.

Med venlig hilsen

Maria Ventegodt

LIGEBEHANDLINGSCHEF